

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ

Лисак Г.Г., к.е.н., доц.
Омельяненко Я.В., здобувач РВО бакалавр
Державний біотехнологічний університет
М. Харків, Україна

Анотація: У статті наведена оцінка рівня розвитку інформаційних технологій та визначається значущість інформаційних технологій в управлінні фінансовими ризиками підприємств.

Ключові слова: інформаційні технології, фінансові ризики, бізнес-процеси, цифровізація

Процес управління фінансовими ризиками являє собою цілеспрямовану діяльність суб'єкта господарювання щодо обмеження або мінімізації ризиків при проведенні фінансових операцій. Управління фінансовими ризиками включає ідентифікацію ризиків, оцінку ризиків, вибір стратегій та інструментів управління ризиками, моніторинг ризиків [1, с. 43].

Вітчизняна система управління фінансовими ризиками з погляду її діджиталізації наразі недостатньо розвинена. Це обумовлює необхідність та актуальність дослідження у напрямку адаптації вітчизняних підприємств до сучасних умов, які характеризуються повсюдним впровадженням інформаційних технологій у різні сфери діяльності. Вирішення проблеми відставання у розвитку інформаційних технологій є одним із головних завдань, які стоять перед керівництвом нашої країни на сьогоднішній день.

Дослідження показало, що найбільш значущими статтями фінансування розвитку цифрової економіки України є наступні напрями: «інформаційна інфраструктура», «інформаційна безпека» та «цифрові технології».

Ефективне управління фінансовими ризиками у сучасних умовах повинно здійснюватися із застосуванням спеціальних інформаційних програм. Саме вони забезпечать ефективний контроль над фінансовими операціями.

Аналіз стану використання інформаційних технологій підприємствами України показав, що, кількість їхня кількість щороку зростає.

На сьогоднішній день частка підприємств, що застосовують системи електронного документообігу, становить 70 % від загальної кількості вітчизняних підприємств у різних галузях економіки: за три роки це значення збільшилося на 3,9 пункту. Крім того, збільшилася кількість підприємств, що застосовують програмні засоби для управління продажами товарів, робіт та послуг. Майже 60 % підприємств користується програмними засобами для здійснення фінансових розрахунків в електронному вигляді. Разом з цим, ще досить низький рівень автоматизації керування постачанням з використання SCM-систем.

Аналіз показав, що питома вага підприємств, що використовують спеціальні програмні засоби, у загальній їх кількості збільшується, проте повільними темпами.

Цифровізація бізнес-процесів зумовила виникнення нового виду загроз, пов'язаних із можливістю отримання несанкціонованого доступу до інформації.

У ході дослідження засобів захисту, які використовуються підприємствами, було визначено, що найбільш популярними засобами захисту є електронний цифровий підпис (79,1 %), антивірусні програми (78,1 %), а також технічні засоби аутентифікації користувачів (61,4 %). Біометричні засоби на сьогоднішній день не поширені: вони становлять лише 7,3 % числа підприємств, які використовують засоби захисту інформації. Крім того, майже половина підприємств використовує різні засоби, для попередження можливостей захоплення шкідливою програмою інформації про фінансово-господарську діяльність.

За результатами оцінки рівня розвитку інформаційних технологій в Україні можна сказати, що темпи їх проникнення у різні сфери діяльності, у тому числі й у управління ризиками, дуже низькі. Це обумовлює необхідність визначення значущості розвитку інформаційних технологій для забезпечення ефективного управління фінансовими ризиками підприємств.

Інформаційні технології відіграють особливу роль в управлінні фінансовими ризиками підприємств в частині забезпечення швидкого доступу до показників, необхідних для формування рішення щодо подальшого управління виявленим ризиком та його усунення.

Для того, щоб управління фінансовими ризиками було ефективним, інформація, яка надходить користувачеві, повинна відповідати певним вимогам [2, с. 388]. Основні з них: вона повинна відповідати координаційній структурі системи управління фінансовим ризиком; отримання інформації має бути своєчасним; обсяг інформації повинен відповідати його змісту; інформація повинна надходити з різних джерел.

Своєчасне виявлення фінансових ризиків є одним із пріоритетних напрямів удосконалення системи управління діяльністю суб'єктів господарювання. Саме тому інформаційні технології мають стати головним компонентом ризик-менеджменту. Дослідження показало, що інформаційні технології в управлінні фінансовими ризиками забезпечують ідентифікацію джерел виникнення фінансового ризику.

Виходячи з цього, інформаційні технології повинні стати невід'ємною частиною системи управління фінансовими ризиками. Перевага використання інформаційних технологій полягає у своєчасному отриманні інформації, яка послужить базою для проведення аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємств та виявлення факторів, що перешкоджають або можуть загрожувати діяльності суб'єкта.

Список літератури

1. Бездітко О.Є. Управління фінансовими ризиками підприємства. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2020. Вип. 3. С. 43–49.
2. Пожар Є. П. Аналіз фінансових ризиків та методи їх нейтралізації на підприємстві. *Економіка України*. 2020. Вип. 4. С. 37–51.

3.49 Економіка. 2020. Вип. 3. С. 43–